

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1929 kl. 1. e. m.

Memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande sammansatta första lag- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner dels angående grunder för försäljning av kronoegendomar m. m. dels ock med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 384) om återköpsrätt till fast egendom jämte i ämnet väckt motion.

I utlåtande nr 1 i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner dels nr 138 angående grunder för försäljning av kronoegendomar m. m. dels ock nr 150 med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 20 juni 1924 (nr 384) om återköpsrätt till fast egendom jämte i ämnet väckt motion hemställde utskottet,

I att riksdagen måtte — i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 138 — med förklarande, att densamma icke kunnat i oförändrat skick antagas,

1) dels antaga de i bilaga A till sagda utlåtande, av utskottet föreslagna grunder för försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.;

2) dels godkänna den i bilaga B till utlåtandet föreslagna ändringen i förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket, att tillämpas från och med den 1 juli 1929;

3) dels godkänna de i bilaga C till utlåtandet föreslagna ändringarna i de av riksdagen 1908 antagna förändrade grunder för förvaltningen av kronans jordbruksdomäner, att tillämpas från och med den 1 juli 1929;

4) dels ock godkänna den i bilaga D till utlåtandet föreslagna ändringen i de efter riksdagens hörande den 8 juni 1928 utfärdade reglementariska föreskrifter rörande den statsunderstödda jordförmedlings- och jordanskaffningsverksamheten, att tillämpas från och med den 1 juli 1929;

II att riksdagen måtte bifalla propositionen nr 150; samt

III att en i anledning av propositionen nr 138 väckt motion II: 404 måtte anses besvarad genom utskottets hemställan under **I**.

I en vid utskottets utlåtande fogad reservation yrkade herrar *Schlyter* och *Kropp*, att den befogenhet, som enligt 3 och 4 §§ i de av utskottet under **I**:1 föreslagna upplåtelsegrunderna tillerkänts Kungl. Maj:t att i vissa fall utan riksdagens vidare hörande försälja kronoegendom och upplåta sådan

egendom under åborätt och tomträtt, måtte lämnas allenast för ett år i sänder. I anledning härav hemställde reservanterna, att ifrågavarande bestämmelser måtte utgå ur förslaget till upplåtelsegrunder och i stället meddelas i ett särskilt, för tiden till den 1 juli 1930 gällande beslut. För att icke rubba paragrafföljden i berörda förordning föreslogs, att i 3 § upptoges en hänvisning till detta särskilda stadgande och att till 4 § flyttades en liknande hänvisning, intagen bland övergångsbestämmelserna i utskottets förslag. Dessutom hemställdes om vissa följdändringar i 34 § och i övergångsbestämmelserna samt att rubriken till 3 och 4 §§ »Om befogenhet att försälja och upplåta egendom» måtte utgå.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava riksdagens kamrar fattat skiljaktiga beslut i fråga om utskottets hemställan under I:1. Sålunda har första kammaren bifallit de i reservationen framställda yrkandena, medan andra kammaren har godkänt utskottets förslag.

Med anledning av vad i ärendet förekommit, har utskottet till behandling förehaft frågan om sammanjämkning av den skiljaktighet, som alltså föreligger mellan kamrarnas beslut. Skiljaktigheten avser, huruvida bemyndigandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens vidare hörande försälja eller upplåta kronoegendom bör begränsas att gälla ett år i sänder eller lämnas tillsvidare.

Utskottet finner sammanjämkningen böra ske sålunda, att giltighet tillsvidare gives de delar av det äskade bemyndigandet, vilka huvudsakligen avse att anpassa tidigare meddelade riksdagsbeslut efter numera rådande penningvärde, medan de delar, som innebära mera väsentliga avvikelser från nu gällande försäljningsmedgivanden, erhålla giltighet allenast för ett år i sänder. Av praktiska skäl bör dock denna tid avpassas så, att den sammanfaller med kalenderår. Första gången bör alltså sist berörda bemyndigande lämnas för tiden intill den 1 januari 1931.

Vid sådant förhållande anser utskottet, att bemyndigandet för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja och upplåta egendom utan riksdagens vidare hörande bör utbrytas ur den ifrågavarande förordningen och i anslutning till vad första kammaren beslutat lämnas särskilt för sig. För undvikande av rubbning av paragrafföljden i förordningen kunna 3, 4 och 34 §§ ävensom övergångsbestämmelserna lämpligen erhålla den lydelse, vari de antagits av första kammaren.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I) *beträffande förslaget till förordning angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.*

att *andra kammaren*, med frånträdande av sina förut fattade beslut, må biträda första kammarens beslut samt således — med uteslutande av rubriken till 3 och 4 §§ — antaga följande förslag till lydelse av

(Andra kammarens beslut.)

(Utskottets sammanjämningsförslag = första kammarens beslut.)

Om befogenhet att försälja och upplåta egendom.

3 §.

1 mom. Efter Kungl. Maj:ts beprövande må försäljas:

a) egendom eller del därav, såframt den avses att användas till bildande av en eller flera egnahems-lägenheter eller till fullständigande av jordbruk enligt 11 §;

b) egendom eller del därav, vilken återstår efter avskiljande av område för ändamål, som i a) sägs, eller ock utan olägenhet kan frånskiljas, såframt egendomen eller delen i årligt arrende lämnar högst 1,000 kronor eller, där den ej är av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning finnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts; samt

c) andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, såframt andelen vid verkställd uppskattning finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor, allt under förutsättning tillika, att egendomen eller den del, varom är fråga, ej är anslagen för visst ändamål samt ej heller på grund av befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning bör bibehållas åt kronan.

2 mom. I annat fall än i mom. 1 avses skall fråga om egendoms försäljning underställas riksdagens prövning.

3 §.

Om Kungl. Maj:ts befogenhet att i vissa fall utan riksdagens vidare hörande försälja kronoegendom samt upplåta sådan egendom under åborätt eller tomträtt gäller vad därom är eller kan vara särskilt förordnat.

I andra fall skall fråga om egendoms försäljning eller upplåtelse under åborätt eller tomträtt underställas riksdagen.

4 *Sammanfattning första lag- och jordbruksutskottets memorial Nr 2.*

(Andra kammarens beslut.)

(Utskottets sammanjämningsförslag = första kammarens beslut.)

4 §.

Vad i 3 § stadgats om försäljning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om upplåtelse under åborätt eller tomträtt.

Beträffande upplåtelse av kolonat å kronoparker i Norrland och Dalarna samt upplåtande av kronotorp å vissa kronoparker är särskilt stadgat.

34 §.

Astundar beträffande egendom, som besväras av återköpsrätt, ägaren ändring av villkor, som i samband med denna rätt avtalats angående egendomens användning, skall ansökan därom ingivas till länsstyrelsen.

Är fråga om egendom, som försålts jämlikt 3 § 1 mom., må Kungl. Maj:t besluta om ändring, som nu sagts. I annat fall skall ärendet underställas riksdagens prövning.

Är fråga om egendom, som jämlikt *gällande bestämmelser* försålts *utan riksdagens hörande*, må Kungl. Maj:t besluta om ändring, som nu sagts. I annat fall skall ärendet underställas riksdagens prövning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1929.

Genom denna förordning upphävas med nedan angivna undantag:

Kungl. brevet den 29 maj 1874 i fråga om försäljning av åtskilliga kronans mindre lägenheter,

Kungl. förordningen den 17 december 1926 (nr 509) angående grunder för upplåtande från vissa kronoegendomar av jordbrukslägenheter under åborätt enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord samt av egnahemslägenheter med däri sedermera vidtagen ändring,

tillika med alla de särskilda brev och kungörelser, vilka innehålla bestämmelser angående försäljning utan riksdagens vidare hörande av under förvaltning av domänstyrelsen ställda och för statsverkets räkning utarrenderade jord-

Genom denna förordning upphäves förordningen den 17 december 1926 (nr 509) angående grunder för upplåtande från vissa kronoegendomar av jordbrukslägenheter under åborätt enligt lagen om upplåtelse under åborätt av viss jord samt av egnahemslägenheter med däri sedermera vidtagen ändring,

(Andra kammarens beslut.)

(Utskottets sammanjämningsförslag = första kammarens beslut.)

bruksegendorar eller till inköpta skogsegendorar hörande områden eller innefatta ändring eller förklaring av nämnda föreskrifter eller tillägg därtill, i den mån dessa författningar avse berörda egendorar eller områden,

så ock vad i övrigt finnes stadgat stridande mot denna förordning.

Äldre bestämmelser skola fortfarande tillämpas *dels* beträffande sådana upplåtelser, som beslutats före denna förordnings ikraftträdande, *dels ock*, där ej Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, i avseende å sådana åtgärder i övrigt, varom vederbörligt förslag utarbetats eller för vilkas genomförande mera ingående förarbeten vidtagits före sagda tid.

Beträffande upplåtelse av kolonat å kronoparker i Norrland och Dalarna, upplåtande av kronotorp å vissa kronoparker ävensom upplåtelse av mark för ändamål, varför enligt gällande lag annan än kronan kan förpliktas avstå fastighet eller upplåta nyttjanderätt eller servitutsrätt därtill, är särskilt stadgat.

II) att *kamrarna* — första kammaren med frånträdande av sitt tidigare beslut — må,

(Första kammarens beslut.)

(Utskottets sammanjämningsförslag.)

med upphävande av *vad riksdagen härom tidigare beslutat, för tiden intill den 1 juli 1930 medgiva,*

dels att kronan tillhörig, under domänstyrelsens förvaltning ställd fast egendom eller del därav må, under förutsättning att densamma icke är anslagen för visst ändamål samt ej heller på grund av befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning bör bibehållas åt kronan, efter Kungl. Maj:ts beprövande försäljas i följande fall:

med upphävande av *de beslut, som innefattas i riksdagens skrivelser nr 63/1874, nr 66/1879, nr 35/1885, nr 7/1887 B, nr 17/1888, nr 77/1891, nr 74/1902 och nr 92/1914, beträffande kronan tillhörig, under domänstyrelsens förvaltning ställd fast egendom, vilken icke är anslagen för visst ändamål samt ej heller på grund av befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning bör bibehållas åt kronan, medgiva*

A) intill dess annorlunda kan

(Första kammarens beslut.)

a) egendom eller del därav, såframt den avses att användas till bildande av en eller flera egnahems-lägenheter eller till fullständigande av jordbruk enligt vad i 11 § av de utav riksdagen antagna grunderna för försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. är stadgat;

b) egendom eller del därav, vilken återstår efter avskiljande av område för ändamål, som i a) sägs, eller ock utan olägenhet kan frånskiljas, såframt egendomen eller delen i årligt arrende lämnar högst 1,000 kronor eller, där den ej är av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning finnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts; samt

c) andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, såframt andelen vid verkställd uppskattning finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor;

(Utskottets sammanjämnings-förslag.)

varda beslutat, att efter Kungl. Maj:ts beprövande må försäljas:

a) egendom, vilken i årligt arrende lämnar högst 1,000 kronor eller, där den ej är av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning finnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts; samt

b) andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, såframt andelen vid verkställd uppskattning finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor;

B) för tiden intill den 1 januari 1931, att efter Kungl. Maj:ts beprövande må jämväl i annat fall än under A) sägs försäljas:

a) egendom eller del därav, såframt den avses att användas till bildande av en eller flera egnahemslägenheter eller till fullständigande av jordbruk enligt vad i 11 § av de utav riksdagen antagna grunderna för försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. är stadgat; samt

b) del av egendom, vilken återstår efter avskiljande av område för ändamål, som i a) sägs, eller ock utan olägenhet kan frånskiljas, såframt delen i årligt arrende lämnar

(Första kammarens beslut.)

(Utskottets sammanjämnings-
förslag.)

högst 1,000 kronor eller, där den ej är av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning finnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts;

dels ock att vad sålunda förordnats om försäljning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om upplåtelser under åborätt eller tomt-rätt.

C) att vad sålunda förordnats om försäljning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om upplåtelser under åborätt eller tomt-rätt.

Stockholm den 23 maj 1929.

På sammansatta första lag- och jordbruksutskottets vägnar:

G. SEDERHOLM.

I ärendets handläggning hava deltagit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Andersson* i Hägelåkra, *Schlyter, Svenson* i Eskhult, *Larson* i Lerdala, *Andersson* i Fältenborg, *von Stockenström* och *Kropp*; samt

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Nilsson* i Antnäs, *Hedlund* i Häste, *Sköld, Johanson* i Huskvarna, *Sjögren, Björk* i Tryde och *Pehrsson* i Bramstorp.
